

TRIT -IDA *adj.* Triturat: *ja estava la palla ben trida* (Llobera 63); *treure tota l... tota la palla tri-da* (Llobera 63); *Con vien tret tota aquella palla trida* (Llobera 63).

TROB V. TROBAR.

TROBAR v. Present I.: *procur a veure si en trob una* (Alaró 122).

TROSSA₁ f. Corda folrada de couro i doblegada formant com una anella que manté unida amb l'arbre l'antena de la vela llatina: *una trava que en diem «les menes», i «la trossa»* (St. Andreu de Ll. 88); *Allò se'n diu «la trossa», aquí en diem «la trossa» i «les menes»* (St. Andreu de Ll. 88).

TROSSA₂ V. TROSSAR. Vegeu la il·lustració 35.

TROSSAR v. Posar tibant la trossa. Present I.: *la paraula de [...] pescador és llavora fort o trossa fort de l'arbre* (St. Andreu de Ll. 88).

TRUFA f. Trumfa, patata: *blat indi, trufes, monges* (Jóc 4).

TRÚMFOL* m. Trumfa, patata: *enciam, cols, trúmfol* (la Febró 112).

TUA *adj.* Teva: *«Ara vés a casa tua* (l'Alguer 151).

TUBO m. Tub: *sa xeta, que era es tubo* (Felanitx 132).

TUPINA f. Conjunt de trossos de carn de porc o d'altre animal cuits i confitats en oli o llard: *patates fregides amb un tall de tupina* (Aguiló 91).

TUREN V. ATURAR.

UI m. 1. Ull: *em vaig fer malbé l'ui dret* (St. Privat d'en Bas 46).

2. Ull, forat per on es cala foc a la sitja: *li peguen foc per s'ui, per s'ui de sa sitja* (Montuiri 126); *Es carboners diven s'ui [...] de sa sitja* (Montuiri 126).

ULL m. Tany: *vien de ser uns ulls de roure, bastant ... bastant gruixuts* (Moià 68).

UNYERO m. Unglera: *hi ha un altre que se diven unyeros, unyeros* (Santanyí 133).

VAI V. ANAR.

VAIA *excl.* Bé, és a dir, vaja: *es posa, sobre [...] d'una taula, d'una post, vaia* (Meranges 14); *aquella aulina seca, vaia, pelada* (Oix 34); *era un fenomen; vaia, una àliga d'aquestes tan grosses* (St. Privat d'en Bas 46); *la mocadera, amb una gibrella, vaia, [...] amb un garbell que en diem* (Sta. M. de Corcó 53); *les cotnes i freixura, vaia, i totes aquestes coses* (Sta. M. de Corcó 53); *però, vaia!, [...] si deixa sang és que és ferit* (Cànoves 75); *I quan era ja fet el vi, vaia, que ja el vi estava fermentat* (St. Jaume Sesoliveres 100); *no és des puestos que abunda, però, vaia! en matam qualcuna* (Alaró 122); *però, vaia, no és eficaç* (Alaró 122); *vaia, quan hei ha s'abundància des tords* (Alaró 122); *unes quantes dones [...] que, vaia, [...] ajudaven a trebaïar* (St. Josep de sa T. 147); *record tot es ... es procés de ... d'obrir-los i matar, vaia, [...] de desquartissar-los* (Eivissa 150); *trossos de sobrasada i botifarra, vaia, que ... que pes colesterol* (Eivissa 150); *Vaia, record que almenos* (Eivissa 150).

VALENT -A *adj.* Fort, resistent: *agafaven un paper d'estrassa ben valent* (Moià 70).

VALDRE v. Futur: *si [els préssecs] són més pitits, dejà valran més poc* (Jóc 4).

VALRAN V. VALDRE.

VÀRIO -A *adj.* Diferents, alguns: *N'hi ha de vàries maneres* (Alp 25); *vàrios travessers* (Moià 68).

VEGILAR* v. Vigilar. Infinitiu: *I sempre vegilar el foc* (Oix 36). Present I.: *i vegilen la mare si puja* (Maçanet de C. 15). Imperfet I.: *ella només vegilava* (St. Josep de sa T. 145).

VEGILAVA V. VEGILAR.

VEGILEN* V. VEGILAR.

VEI -A I. *adj.* Vell: *un iaiot molt brut, mol vei* (St. Josep de sa T. 149).

2. m. Vell: *que deien es nostros veis* (Santanyí 133); *es al·lots jugaven per un cap, es veis xerraven per s'altre* (St. Josep de sa T. 144).

VEIGUI V. VEURE.

VENDRÀS V. VENIR.

VENDRE v. Infinitiu: *els préssecs [...] se porien pas venre* (Jóc 4).

VÉNGA₁ V. VENIR.

VÉNGA₂ *excl.* Vinga: *i vénga trencar pinyons i ... i anous i metlles torrades* (St. Josep de sa T. 144); *i sa gent vénga a menjar i a riure* (St. Josep de sa T. 147); *una bullida de [...] ses potes, vénga a rascar-les!* (St. Josep de sa T. 148).

VENIR v. Futur: *«Diumenge que ve vendràs, eh?»* (St. Josep de sa T. 145). Present S.: *esperant que vénga sa claror* (Alaró 122).

VENRE V. VENDRE.

VENTEGADA f. Ventada: *temporals i ventegades* (Salses 1).

VER V. HAVER.

VERE** V. VEURE.

VERGONYIT -IDA *adj.* Avergonyit: *Jo, vergonyit, sabia pas on me posar* (Perpinyà 3).

VERMA V. VERMAR.

VERMAR v. Veremar. Infinitiu: *als quinze o als vint de setembre i ja es pot vermar* (St. Jaume dels Domenys 111). Present I.: *i els raïms, se verma* (Cambrils 118).

VERMEI -A *adj.* Vermell: *la carn que és vermeia* (Sta. M. de Corcó 53); *La nacra, vermeia* (St. Andreu de Ll. 90); *dins aqueixa terra, blanca hei posen call vermei* (Llucmajor 130).

VERNISSAT m. Envernissat, capa de vernís: *si ha de mester vernís, vernissat* (Llucmajor 130).

VES₁ V. HAVER.

VES₂* f. *en ves de loc. prep.* En comptes de: *en ves de tirar-ho a la mà, per no ser tan cansat* (Cervelló 105); *en ves d'així, com es tord, [els engranatges] els.e té així* (Alaró 122); *en ves de fideus fèiem taiarins* (St. Josep de sa T. 147).

VESÍ -INA I. *adj.* Veí: *mos ajuntàvem, [...] dos o tres families vesines* (St. Josep de sa T. 144).

2. m. Veí: *mos ajuntàvem es vesins* (St. Josep de sa T. 144); *mos ajuntàvem, [...] a lo mellor dos o tres vesins* (St. Josep de sa T. 144); *casi mai no es juntaven vesins* (St. Josep de sa T. 144).

VESPRA f. Vespa: *La vespra, [...] Tres o quatre classes n'hi ha de vespres* (St. Pere de R. 115); *hi ha unes altres vespres més llargues* (St. Pere de R. 115).

vespra d'olla Vespa que fa el niu a terra: *que en diuen vespres d'olla* (St. Pere de R. 115); *Això se'n diuen vespres d'olla* (St. Pere de R. 115).

VESPRES m. Vesper: *i fan un vespre enganxat amb una planta* (St. Pere de R. 115).

VESTITR v. Imperfet I.: *I vistesven alhora de com les espanyoles* (l'Alguer 151).

VETLA f. Vetlla: *de les dotze per amunt, no volien la vetla* (St. Josep de sa T. 145).

VETLAR v. Vetllar. Imperfet I.: *es vetlava a lo mellor hasta bastant tard* (St. Josep de sa T. 144).

VETLAVA V. VETLAR.

VEURE v. Infinitiu: *A vere què és lo que passa* (Cervelló 101). Present I.: *vouen sa cicatris que les ha fet es bisturi* (Santanyí 133). Futur: *«ja ho vorem»* (St. Josep de sa T. 145); *que vo-*